

سیفا بابن شیخ:

مەنبەخنی ل سەر ناغی مە ئاڤرەتا تاپۆ نەگەن

دا ئەم بێنە ریزا زەلاما

دیدار: کوفان خانگی

« ژایانا ئاڤرەتا ئیزدی گەلەک ژبەری باشتره وتا رادەیهکی یه ئازاده دەهلیزرتنا هەڤزینی دا وری ل بەر یه قەکرێه، نەها مە پەرلەمانتار، ماموستا، نۆژدار، پزیشک... وەتد، ژ ئاڤرەتا ئیزدی هەنە، پێچەوانەهێ بەرێ کو مە گەلەک کێم هەبووینه و دکارم بێژم هەما هەر نەبووینه، ئەوژی چوونکی ژبسی کاتێکێرنا جفاکی، قوتابخانی سەرەتایی یین تاییبەت بۆ ئاڤرەتا ئیزدی ل گوندین ئیزدیان نەبوون .»

خورتی، کەواته: ب نازادی هەڤزینی خۆ هەلبێژن و نازادیا دەربرینی و پتر مافن خواندنن هەبەت و مەتەبەخ ل سەر ناغی وئ نەهێتە تاپۆ کرن داکو ئەو ژ ی بێنە ریزا زەلاما .

دپرسەکی دا کانی چما ئاڤرەتین مە یین

ب قان ناخفتنا بەرپرسا سەنتەرێ ئاڤرەتین کوردستانی ل شیخا خانم (سیفا بابن شیخ) کو ژ بنەمالەکا ئۆلدار و نیشتییمان پەرورە، ل سالا ۱۹۶۶ ل سنوونێ ژ دایک بوویه و دەرچۆیا ماموستا

ماموستایانە ل موسل و یەکەمین ماموستایا ئاڤرەت بوویه ل شیخا ژمەرا ناخشی و دەربارەهێ ئەو مافین ئاڤرەت داخواز دکەن، گۆت (ماڤین ئاڤرەتن ددیارن، نەدانا شو ب

خودان بەرە بەرەمەین خوه بەلاڤ ناکەن؟ ئیکسەر گۆت (دا خەلک پێ نە ناخفت). پاشی پال کشانده سەر کارو بزاقین خوه

کۆسە ب داس

کی یه؟

شمر قاسم دانانی

کوفیا ب سەرێ خۆڤه دکەت، و داسەکا دروونێ ل سەر ملیت خۆ دانتیت، و دپم و چاقیت خۆ ب ناری سپی دکەت و ب دهۆل و زرنه دناڤ مالاندا دکەرت و دکەل هەندەک هەڤسال و هۆگرتیت خۆ. و دەمێ دگەهه بەر دەرێ مالەکی دبیژن سالا نول وە پیرۆزبیت مالی. و داخوازا وی هیکیت رەنگا و رەنگن، و دپم جوت بن و پشستی هیتکا و دەرگرت دبیژت (خودێ) زیڤەکەت. و هەرورەسا گوند ب گوند ژێ دگەرن و خوشی و شادیی دناڤ مللەتیدا پەیدا دکەن.

هەژێ یه بیژن کو ئەڤ رێ و رەسمە ل رۆژا چارەشەمبۆی ل سێژده (بەدەرێ) دھیتە گێران. ئەڤجا تو بیژەکا چارەشەمبوا سۆر و نەورۆژ چەند دنیژیکی ئیکن؟

چەندین رێ و رەسم یاری دناڤ کەلتورێ مە دە هەنە، ول رۆژین جەژن و هەلکەفتا دھیتە گێران، ئیک ژوان کۆسە ب داسە... ل جەژنا نەورۆژ دھیتە گێران دگەل چەندین رێ و رەسمین دی وەکی پاک و خاوین کرنا مالی و گەهۆرنا کەل و پەلیت ناڤ مالی و رەنگ کرنا هیتکا و شکەستۆکی و سێژده بەدەرێ، و گێرانا سەما و هەلپەرکیا ل دەرڤە باجیرا ب جل و بەرگیت فولکلوری و جوان خۆ دڤەملین... کۆسە ب داس مەژەکی نە نیاس خۆ ب جل و بەرگیت سپی دڤەملینت و کومەکی کولافی سەر درێژ و دوو قوڵین شاخی

وگۆت (پشتی بەرپرسا ئاڤرەتین کوردستانی بەرێژ شرین نامیدی ب ریزا هەڤالین مە ل لقی ۲۰ و لیژنا نافخۆیا ئەلقوش یین p.d.k سەرەدانا ریکخراوا شیخا کەری، بۆ مە هاندەرەکی مەژن بوو کو سەنتەرکی تاییبەت بۆ ئاڤرەتان ل کۆمەلگەها شیخا بەیتە ڤەکرن، هەر د جە دا پشتەڤانیا مە هاتە کرن و بیڤیڤین ژبۆ کاری هاتنە داڤینکرن.

نەها دوو خۆلین مە یین دەربارەهێ کۆمپوونەر و درواری بەر ب داویین نە، ئەڤا بزاقە ژێ دەست ییکا قوڤانگەکا نوونە ژبۆ ئاڤرەتا ئیزدی ل کۆمەلگەها شیخا).

ل داویین تو

دخواری ج بیژێ؟ سیتی (سویاس بۆ رۆژناما دەنگی لاش کو رۆژنامەکا پێ بەهیا هێ ژبۆ خواندەڤانی ئیزدی و ئەز باوەرم جین خوه دناڤ جفاکا ئیزدیاندا گرتی یه، هەلبەت ئەز بخوه خواندەڤانەکا بەرەدەواما قن رۆژنامی مە، دخوازم هەر دسەرکەفتی بن).

چەند پیزانینەک ل دۆر بزاقا دادانی

حجی مفسو حسو

بزاقا دادانیا کۆمەکا ئەدیب و شاعر و هونەرمانەندال سالا ۱۹۵۱ ل باژاری زبوریک دەست ب ریکخستن و کۆمپوون و چاڤ پیکەتەنا کرن. ل (مقەبی تیراسی Cafe Terrasse) ل (حانا فولیتتی) یاهونەرمانەندئ ئەمانی دامەزراندی هوکوبال Hogo Bal بزاقا دادانیا هاتە دامەزراندن ب ئاھەنگەکی ل سیاوا سالا ۱۹۱۶ ب ئامادەبوونا ئەدیب و هونەرمانەند و شاعرا. و دوو هەردوو ئەدیبیی ئەمانی هوکوبال ورتشارد هولسبیک و نیگار هانز آرب و هوزانغانی رومانێ کرستیان تزار و مارسیل دوشاب. ئەڤان کاری خۆی بەرەوام کر ل سەر پشیکیش کرنا ئاھنگا و ئاھنگین موزیکی و فیستەڤالین هونەری و پشیکانگەهان ئەڤ کارە هاتنە گھورین موینە دژی رژیما جفاکی بورجوازی. و گونەھباریا « شەری ئیخستە » ستویی وان.

ئەڤی بزاقی بگیانێ شۆرەش گبیری هاتە ناسین و دان پیدان ب هەمی تشتا نەکرن.

و هەلبێژارتنا دادا (DaDa) و رامانا وی ئەسپەکی (حصان) بجیکە، زارۆک یاریا بو خۆ یی دکەن. یا زانا ئەو کرستیان تزار ئەڤ ناڤە ل سەر دانایه. ئەڤ بزاقە بەرڤرەه بۆ دنگ ڤەدا و ژ زبوریک هەتا باربس و ئوریا و سەرکەفت. سەرکەفتنا وئ چوونکو دژی ناقل بو (دژی منطقه) و ژ هەمی تشتی یاسایی، ول ئیقاریا ول فیستەڤالا و هەمی تشتین نەشاز هاتنە کرن و بیین دژی واقع (کل ما هو شاذ و غریب).

دامەزرینەرێ قن بزاقی یی گرنک تزان دبیژت دقا ئەم ب دوو چاقا بەرێ خۆ بەدەنە جیھانی و ئەم ژ تشتین باب باپرا دەرکەڤین و دبیژت دادنی تشتەکی کشتیه دناڤ جحیلا دا. و هیچ پێ گبیری ب مێژووی ناکەن و ب مەنطق و روشتت دوروبەرا و ب شەرف و وەلات و الخلق و العائله و الفن و الدین و الحریه و الاخوه هیچ. ژبلی مبادئ هیچ ژئ و الفن و الدین نەمایه ژبلی هیاکل تقلیدیە افرغت من

بۆچی خۆشی دژیانێ دا کیم بوویه؟

فیان یوسف پیندرویی

۴- باوەری و هەڤالینی یا کیم بووی. بۆ بەرژەوهندیا کەسایەتی دئ هەڤالی خۆ خراب کەت و هەزاران بوختان و درەو دەرەسا دکەین. ۵- باوەرنامە یا بوویه درەو و بچ بەها دجفاکێ مەدا. ۶- ناریشە هند بیئت زیدە بووین کو چ خۆشی دژیانێ دا نەهتایه. ۷- زارۆک، د دەیک و بابا ناگەهن و دەیک و باب دگەل زارۆکان ناگۆن. ۸- ئەڤینی و حەز ژئ کرن یا کیم بوی یان یا بوویه درەو و خیانەت. ۹- کەس بۆ خەلکەکی کار ناکەت هەر کەس بۆ بەرژەوهندی یا کەسایەتی ڤە یی مژیلە. ۱۰- مەرۆڤ یی ژ کەلتور و رەوشت و تیتالییت خۆ دوبر کەفتی نەشیت خۆ دگەل رەوشت و تیتالییت مللەتەکی دپتر ژێ بگۆنجینیت و ژیان یا بوویه کۆمپووتەر و ئەترنیت ژ ئالیی زانستی و تکنولوژی یا پشیکەفتی، بەس داخازی و خاستیت مەرۆڤا

ل ژبانێ ژ ییئت زیدەبووین و مەرۆڤ دەر ناستی دا بیئت هەست ب کیماسیەکی دکەت. زەنگینی، گەلەک مال یی هەمی، بەس ب یی ب ژبانێ

ل زەمانێ بەرێ دا، خەلکەک ب نانی وزادەکی سادە و قەناعەت هەبوو، یی دلخۆش بوو، ژیان بۆ وانا یا رەنگ بو و خۆش، بەس نۆکە دڤی دەمی دا ژیان یا بوی هەژاری و دەوله مەندی یان رەش و سپی. بەس رەش و سپی هیدی رەنگ و رامانا ژبانێ نەمایه. ژیان بۆ هەمی یا نەخۆشە یان یا ب زەحمەت کەفتی. دلێ مەرۆڤی ب چ تشتا یی خۆش نیه. خودان نارمانج دەمی کو دگەهیتە نارمانجا خۆ، ئەڤ نارمانجا بۆ وی یا بچ بەهایه و د بیژت ئەڤە بوو کو بۆ من ببو خوزی و هیوایەت؟ ئەڤ نەخۆشیا ژبانێ دزڤرتە چەند ئەگەرا ئەوژی:-

۱- ژیان یا بوویه (رپوت) تەکنولوژی چ تشتی سروشتی ئیوا نەمایه. ۲- سەرەدان و سەرەدەری کرن یا کیم بووی و ئەڤە دبیته ئەگەرێ کیم مەهەبەتی لیک دوبر کەفتنی. ۳- مەرۆڤ هەر چەندێ بەدەست ڤە تیئێ هەر دبیژت کیمە. ژیان بەس یا بوویه ماددیت.

